

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Taasviljuva vaarika sordivõrdluskatse tulemustest

Reijo Simson

Vaarika kasvatustehnoloogiate infopäev 31.05.2023

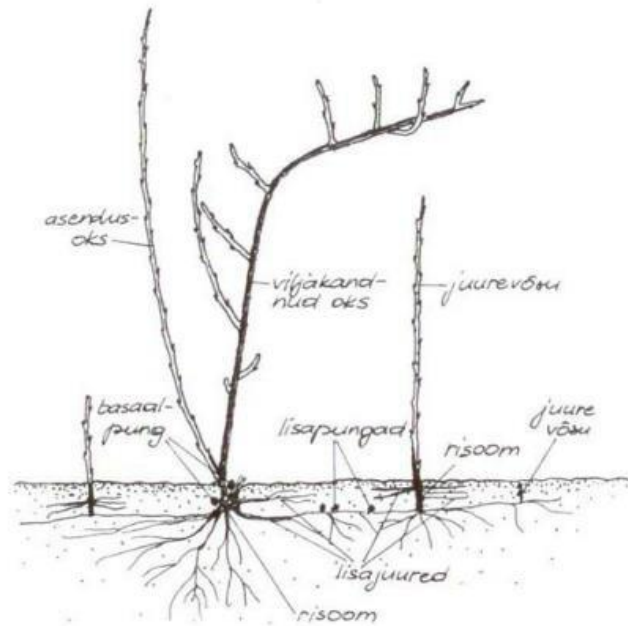

www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

Harilik vaarikas (*Rubus idaeus*)

- Harilik vaarikas on kaheaastase tsükliga poolpõõsas.
- Esimesel aastal kasvavad risoomist asendusvõrsed, pärast lehtede langemist saavad neist asendusoksad, mis eduka talvitumise korral kannavad saaki. Seejärel oksad surevad.
- On sorte, mis on küll kaheaastase tsükliga, kuid annavad saaki juba esimesel aastal. Kui oksad talvituvad, saadakse neilt saaki ka teisel aastal. Neid nimetatakse taasviljuvateks vaarikasortideks.
- Kui oksad ei talvitu või lõigatakse pärast saaki maha, saadakse ainult sügisene saak.

Taasviljuvad vaarikad

Vaarika- taim

- Soojematest piirkondadest pärit sortide oksad üldiselt ei talvitu.
- Taasviljuvaid sorte saab kasvatada kohtades, kus on väga külmad talved või on olulist metsloomade rüüstet.
- Samuti võimaldavad need saaki saada, kui teiste sortide asendusoksad hävivad ja saada värskaid marju suve teisel poolel.

36

Kivistik, 2004, 2007

Taasviljuvad vaarikad

- Kuna taasviljuvad sordid alustavad õitsemist esimesel aastal võrdlemisi hilja, siis vaarikamardika kahjustus on minimaalne.
- Hilisema õitsemise alguse tõttu algab ka saagi laekumine hiljem.
- Et saagi valmimise tippaeg jääb sügisesse, esineb olulist marjade riknemist ja saagikadu.

Oluline on leida sordid, mille valmimine ja saagi laekumine algaksid varakult ja mille viljad taluksid niiskemaid, jahedamaid kasvuolusid.

Taasviljuvate vaarikasortide võrdlus

- 2021. aastal rajati katse viie taasviljuva vaarikasordiga.
- Igale katselapile istutati 10 taime, kõik lapid olid neljas korduses.
- Juuni keskel harvendati taimed viie varre peale.
- Nädal hiljem anti pealtväetist Nitrabor 20 g taime kohta.

Taasviljuvate vaarikasortide võrdlus

Katsesordid:

- 'Polka'
- 'Jantar'
- 'Delniwa'
- 'Poemat'
- 'Enrosadira'
- Saagi valmimine algas varasematel sortidel augustis, hilisematel septembri teisel poolel. Saagi korjamine lõpetati novembri keskel.

'Polka'

In-vitro.pl

- 'Polka' on aretatud Poolas ja olnud aastaid kõige tuntum.
- Sort on keskmise kasvutugevusega, hästi harunev ja saak hakkab valmima varakult.
- Marjad on hea tarbimisväärtusega.
- Poolast on tulnud infot, et viimastel aastatel pole nii saagikas kui varem.

'Jantar'

In-vitro.pl

- 'Jantar' on aretatud Poolas, vilja värvus helekollasest kuni oranžini
- Varred kipuvad saagi raskuse all lamanduma
- Viljad keskmise suurusega, hapukad

Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

www.emu.ee

'Delniwa'

Orzel, 2020

- Sort on aretatud Poolas
- Taim keskmise kasvutugevusega ja viljade valmimine algab suhteliselt varakult
- Üsna seisukindel
- Viljad hea välimuse ja käitlemiskindlusega

Viljad kinnituvad tugevasti viljapõhjale

'Poemat'

Orzel, 2020

- Sort on pärit Poolast
- Sort on tugeva kasvuga, varred ogalised, kuid üsna seisukindlad.
- Viljad on punased või tumepunased, tumeda värvuse tõttu sobivad pigem töötlemiseks, kuigi maitse on hea.

'Enrosadira'

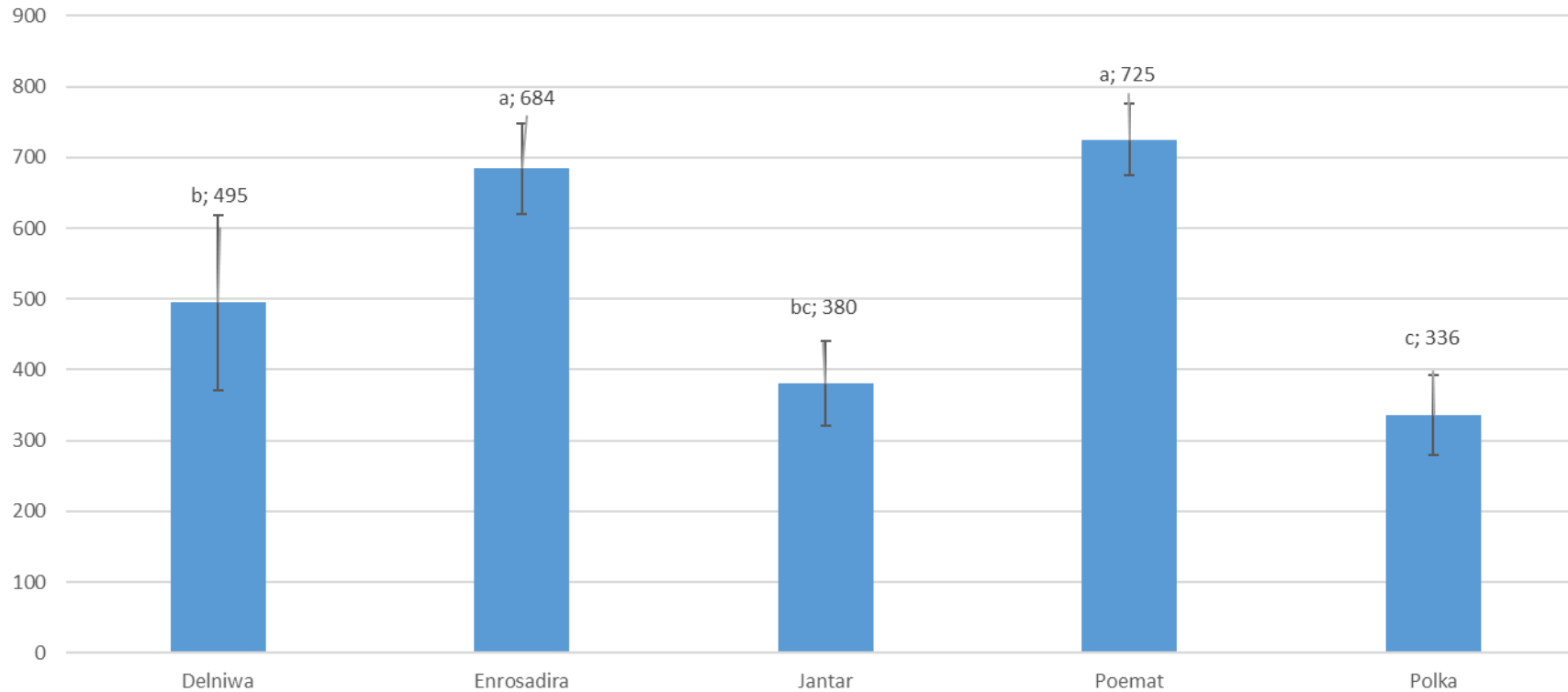
Orzel, 2020

- Sort on pärit Itaaliast
- Taimed on tugeva kasvuga ja kipuvad saagi valmimise ajal lamanduma
- Viljad helepunased ja ahvatlevad.
- Eeskätt lauamari
- Nõuab sagedast korjamist, viljade küpsemine algab hilja.

Katsetulemused

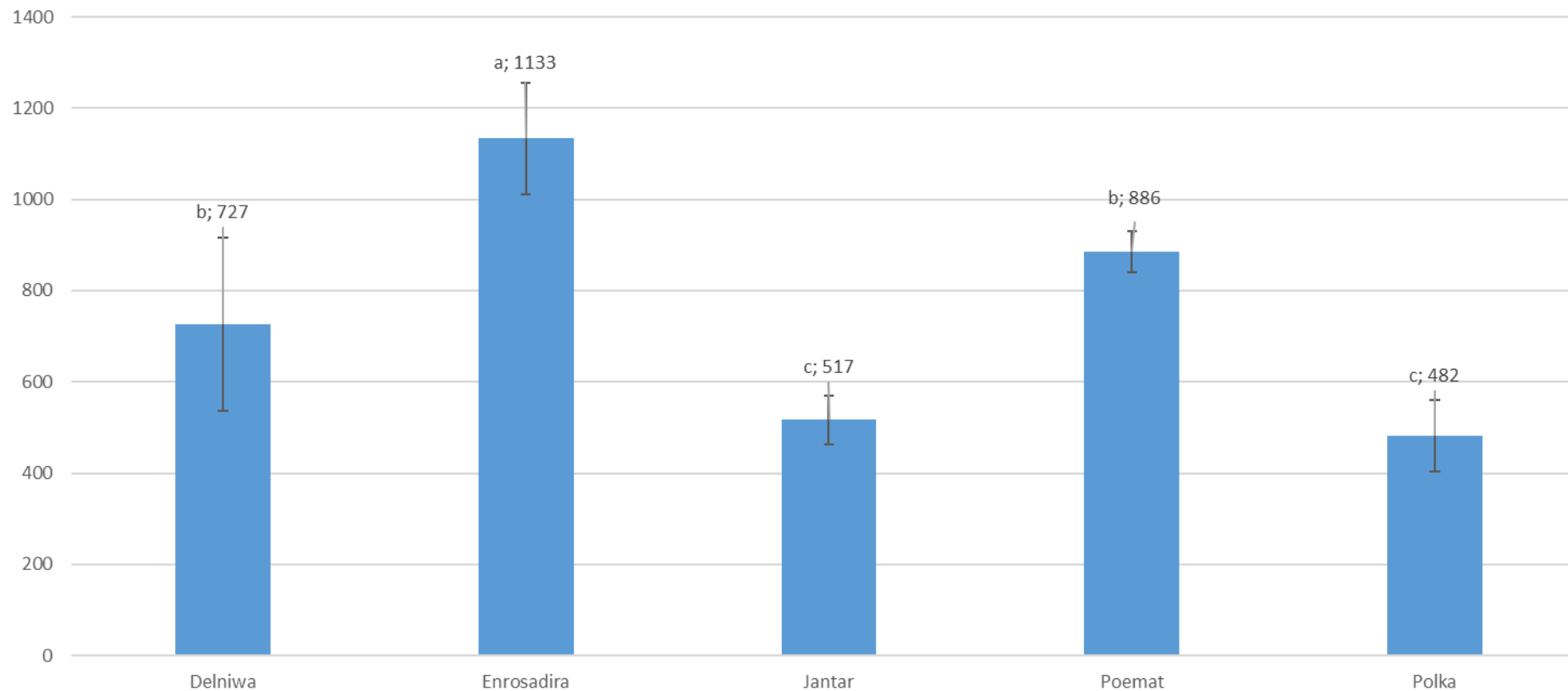
- Kõige varem hakkasid viljad valmima sordil 'Polka', kõige hiljem sordil 'Enrosadira'.
- Suuremad saagid olid sortidel 'Poemat' ja 'Enrosadira'.
- Sortide 'Polka' ja 'Jantar' saak jäid tagasihoidlikumaks.
- Kvaliteetse saagi poolest olid sordid 'Poemat' ja 'Enrosadira' peaaegu võrdsed.
- Sort 'Enrosadira' oli suurima kogusaagiga, kuid viljad kipuvad kergesti riknema, seega jääb potentsiaal realiseerimata.

Katsetulemused

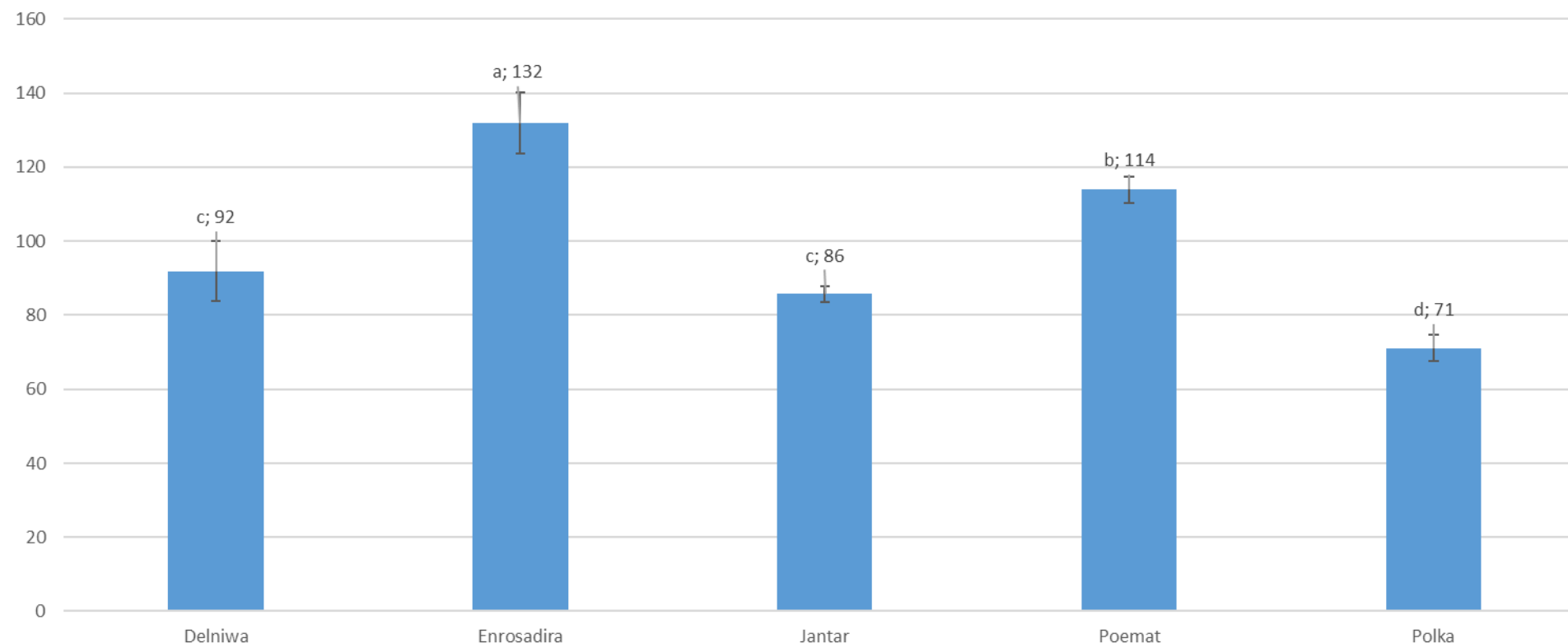
Joonis 1. Taasviljuvate vaarikasortide kvaliteetne saak, g taim⁻¹

Katsetulemused

Joonis 2. Taasviljuvate vaarikasortide kogusaak, g taim⁻¹

Katsetulemused

Joonis 3. Taasviljuvate vaarikasortide 20 vilja mass, g

Viljade biokeemiline koostis

Sort	Brix	Happed, %
Polka	13,6	1,14
Delniwa	12,3	1,24
Jantar	10,1	1,77
Enrosadira	9,4	1,25
Poemat	11,4	1,23

Järeldused ja kokkuvõte

- Sordil 'Poemat' oli kvaliteetne saak ja selle osatähtsus (82%) suurim.
- Kogusaagi poolest oli esikohal sort 'Enrosadira', kuid praagi osatähtsus oli sel sordil suur.
- 'Delniwa' oli eelmistest väiksema saagiga.
- Kõige väiksema saagiga olid sordid 'Polka' ning 'Jantar'.
- 'Enrosadira' vajab kindlasti toestamist, sest varred kasvavad kõrgeks.

Täna!

Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

www.emu.ee